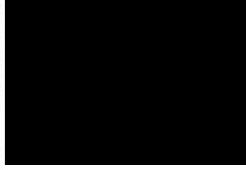
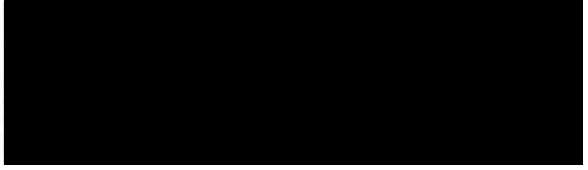

2013 -01- 15

Östhammars kommun

Medborgarförslag

Förslagsställare

Namn	Adress & telefon-nr
	

Förslaget i korthet

Medborgargrupp för gamla Societetshuset i Östhammar vill arbeta för ett bevarande av det gamla Societetshuset och den kulturhistoriskt värdefulla fastigheten som "badanstalt" och utifrån det skapa en stark varumärkesidentitet och unik skärgårdsdestination.

Beskriv och motivera ditt förslag

Östhammar och Öregrund är två gamla städer som kan uppvisa tidstypiska och traditionspräglade stadsbilder. Det är stadsmiljöer som är skapade av städernas geografiska läge och är knutna till ekonomiska faktorer d.v.s. sjöfart, handel, fiske, hantverk och badgäster. Östhammar har sin gamla affärsgata bevarad med handlarnas trähus och sjöfronten bär än idag spår av svunnen roslagskaraktär genom sjöboddar, hammagasin, husen på Södra Tullportsgatan och Kvarngatan, broarna mot badhusholmen och det ståtliga Societetshuset i trä etc. Dessa delar av staden har stor betydelse för östhammarsborna liksom för turist- och besöksnäringen.

Gamla Societetshuset är således en del av en sammanhängande kulturhistorisk värdefull miljö och bör bevaras för kommande generationer och huset berättar om Östhammars sociala och ekonomiska historia. Genom att badgästerna hyrde rum hos östhammarsborna och gjorde inköp hos stadens handlare så tillfördes kapital till staden som bidrog till att badhus och societetshus byggdes och att privatpersoner kunde bygga till och om sina hus för att anpassa dem till inhyssning av badgäster m.m.

Badgästnäringen har sin egen specifika historia och bör utnyttjas inom dagens turistnäring. Till dess historia hör Boda källa som enligt uppgift ska rustas upp framöver. Badgäster liksom många dåtida östhammarsbor vandrade till källan för att dricka av det då ansedda välgörande vattnet. Ingrid Schram har berättat att hon som barn och ung kvinna vandrade dit med sin far och syster om kvällarna. De hade med sig varsitt senapsglas för att kunna dricka ett glas vatten vid källan.

Östhammar är en ort i utveckling. Sjötorget har redan fått en ansiktslyftning och har blivit en trevlig mötesplats och nya bostäder planeras o.s.v. Förnyelse av en stad är viktig, men man ska för den skull inte glömma det som varit, utan se värdet i det gamla och hitta en god balans mellan gammalt och nytt som gynnar människor som bor här och som kan vara kommersiellt gångbart i turistsammanhang. Den genuina gamla stadsmiljön har stort värde som besöks- och turistmagnet båda lokalt, regionalt och internationellt.

Medborgargruppen anser att Societetshuset har stor potential som bygdegård, ytor för mindre företagsenheter/butiker och med någon form av matutbud som restaurang eller pittoreskt kafé eller dyl. Huset ska användas och fyllas med aktiviteter och med möten över generationer och kulturer. En framtida önskan är också ett uppförande av det s.k. kallbadhuset på badhusön.

Vi tänker oss ett nytt hotell på området med rötter från den gamla Societets- och badanstaltsmiljön med tidstypisk park. Det kan t ex införlivas intill den gamla tidtypiska parken i det sydvästra hörnet där "lottastugan" finns idag.

Turistnäringen bör naturligtvis ha huset som mål vid stadsvandringar kring de anrika hantverkarkvarteren etc och kan tillsammans med kommunen utnyttja huset som stads- och turistnäringprofil.

Vid en upprustning av byggnaden skulle den möjlighet som funnits tidigare kunna prövas d.v.s. staten skjuter till 50%, kommunen 30% och den återstående 20% genom ideellt arbete.

Historia och återvinning är vinnare i dagens samhälle, det är tydligt i andra delar av Europa och världen i stort. Ingen vill besöka en ort utan historia och genuina fysiska attraktioner.

Unika bevarade historiska kulturmiljöer lockar till sig besökare och genom det uppnås en starkare marknadsposition. Östhammar måste satsa på dessa miljöer för att bli ett attraktivt besöksmål och för att på sikt bli en ort med tillväxtpotentialer.

Östhammar ska bli en unik skärgårdsdestination med sitt vackra gamla Societetshus med spirande torn – en byggnad som tjänar som både land- och sjömärke. Kustorterna Östhammar och Öregrund kan tillsammans bli starka som genuina gamla badortsstäder.

Societetshuset - Östhammars varumärke

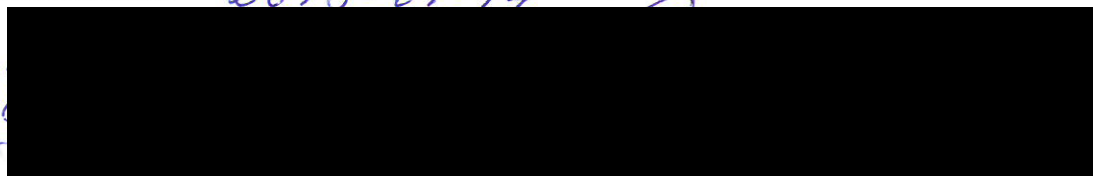
Medborgargruppen avser att väcka den gamla Bygdegårdsföreningen till liv i januari 2013 och söker för närvarande privata investerare och andra finansieringsmöjligheter. Östhammars centralort saknar en trivsamt samlings- och föreningslokal.

Bilder av gamla vykort bifogas för att visa på potential som är möjlig än idag.

Underskrifter

Namn och datum

2013-01-14

Kansliet
Peter Nyberg
86 128
070-206 95 44

Datum
2016-05-23

Sid

Svar på medborgarförslag och motion avseende bevarande av det gamla societetshuset i Östhammar samt byggnadsminnesförklaring av detsamma

Inledning

Såväl medborgarförslaget, Att bevara det gamla societetshuset i Östhammar och den kulturhistoriskt värdefulla fastigheten som badanstalt och utifrån det skapa en stark varumärkesidentitet och unik skärgårdsdestination, som motionen, Byggnadsförklaring av f.d. Källörskolan, har i tidigare beslut mer eller mindre behandlats och besvarats, nyttjanderättsavtal etc. Dock har fullmäktige inte besvarat dessa förslag explicit.

Historik

Frågan om Källörskolans bevarande har varit föremål för flera diskussioner genom åren. I närtid har detta skett under 2005/2006 vid en namninsamling samt under 2012/2013 i samband med ansökan om rivningslov.

Östhammars kommun och bygdegårdsföreningen Källör, inledde i samband med att rivningsbeslutet upphävdes samtal om framtida bevarande av byggnaden. Föreningen genomförde en fördjupad studie som presenterades för kommunen. Studien problematiserade såväl finansiering, den ideella kapaciteten samt såväl organisatoriska som byggtekniska utmaningar.

Efter beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige gavs sedan först ett ettårigt nyttjanderättsavtal och därefter ett längre nyttjanderättsavtal. Östhammars kommun har därefter slutit ett avtal inom ramen för mervärdesprogrammet där föreningen fått ett finansiellt stöd för genomförandet. Kommunen har även en insynsplats i föreningens styrelse.

Motionen

I motivet för att ansöka om byggnadsminnesförklaring framhåller motionärerna främst, att det ger ett starkt lagskydd, kvalitetsstämpel, exklusivitet och status samt möjligheter till statliga bidrag.

Under förstudien diskuterades detta med bygdegårdsföreningen. I detta inledande skede gjordes bedömningen att fokus var på nyttjanderättsavtalet och dess omfattning, ett långt avtal med frihet att utveckla byggnaden skulle ge legitimitet och skydd för de investeringar som föreningen vill göra. Det ska inte utslutas att en ansökan om byggnadsminnesförklaring kan bli aktuell i framtiden under förutsättning att innehavaren av nyttjanderättsavtalet och fastighetsägaren ser vinster i detta.

Postadress	Besöksadress/Reg. office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Postgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	03-212000-0290-01	1 31 70-6
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	Bankgiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	233-1361

Medborgarförslaget

Medborgarförslaget som inkom i början av 2013 och kom att bli grundbulten för den fördjupade förstudien som sedan blev grunden för kommunens beslut om nyttjanderättsavtal. I förslaget framhölls särskilt, att Östhammar kan uppvisa tidstypiska och traditionspräglade stadsbilder, att delarna kring Sjötorget har stor betydelse för Östhammarsborna liksom för turist- och besöksnäringen. Dessutom lyfte förslaget fram potentialen som bygdegård, ytor för mindre företagsenheter/butik, café eller dylikt. Förslagsställarnas vision är en unik skärgårdsdestination med en byggnad som tjänar som land- och sjömärke.

Som tidigare nämnts avslutades en förstudie under 2014 som renderade i ett nyttjanderättsavtal mellan kommunen och Bygdegårdsföreningen Källör.

Förslag till beslut;

- Att avslå motionen om Byggnadsminnesförklaring av Källör
- Att anse medborgarförslaget är besvarat

I tjänsten

Peter Nyberg
Kommunchef
Östhammars kommun